

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ»

Ступінь освіти	доктор філософії
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Тривалість викладання	1,2 семестр
Кількість кредитів	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Заняття: лекції:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5130>

Кафедра, що викладає: Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладачі:

Липовська Наталія Анатоліївна
д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Lypovska/index.php>

E-mail: Lypovska.N@nmu.one

Шпекторенко Ігор Валентинович
д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Shpektorenko/index.php>

E-mail: shpektorenko.i.v@nmu.one

Баштанник Віталій Володимирович
д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Bashtannyk/index.php>

E-mail: bashtannik.m.o@nmu.one

Прокопенко Леонід Львович
д.держ.упр., професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Prokopenko/index.php>

E-mail: prokopenko.l@nmu.one

1. Анотація до курсу

Політичний простір сучасної України швидко трансформується, що обумовлює необхідність вивчення теоретичних та прикладних засад здійснення та дослідження публічного управління. Аналіз концептуальних засад публічного управління є одним з найбільш затребуваних видів наукових досліджень і характеризується інтенсивним характером розвитку протягом останніх років. Предметом дослідницької діяльності виступає публічне управління / публічне адміністрування в цілому (будь-які її об'єкти та суб'єкти), процеси, що відбуваються в ній, етика та культура публічного управління, події, явища, ситуації, професійна діяльність публічних службовців. Отже, об'єктом навчальної дисципліни «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування» є публічне управління та адміністрування, а предметом – концепції, парадигми, методи публічного управління та адміністрування. Оволодіння слухачами навчальним матеріалом (знаннями, вміннями і навичками) в означеному вище змісті та обсязі є метою навчального плану дисципліни «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування»

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни – формування здатності розв'язувати комплексні проблеми в сфері публічного управління та адміністрування суспільними процесами та відносинами, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у здобувачів вищої освіти щодо концептуальних, історичних та інституціональних засад публічного управління.

Завдання курсу:

– **знати і розуміти:** сутність концепцій, парадигм та методологію публічного управління; концептуальні основи взаємодії методів, принципів та функцій публічного адміністрування в публічному управлінні; особливості правореалізації у сфері публічного управління та адміністрування; вітчизняний досвід публічного управління, його генезу, закономірності виникнення, функціонування та розвитку в Україні різних систем публічного управління, передумови та наслідки їх реформування, взаємозв'язок між системою управління державою та розвитком українського суспільства, його залежність від впливу сукупності об'єктивних і суб'єктивних, внутрішніх і зовнішніх чинників, конкретних історичних умов, основних тенденцій сучасного розвитку публічного управління; процес еволюції публічного управління, його закономірності та сучасні тенденції, чинники історичної обумовленості засобів управління, причини і напрями еволюції публічного управління;

– **вміти:** ідентифікувати проблеми публічного управління; коректно *застосовувати* термінологію у сфері публічного управління та адміністрування; *критично аналізувати* тенденції розвитку парадигм публічного управління; практично *застосовувати* концептуальні підходи у сфері публічного управління та адміністрування у предметній сфері власного дослідження; *критично аналізувати* тенденції розвитку публічного управління в Україні у контексті інституціональних трансформацій, світової динаміки, реалізації цілей сталого розвитку; генерувати інноваційні ідеї у сфері публічного управління та адміністрування, розуміти завдання публічного управління та адміністрування на сучасному етапі реформування системи державного управління в Україні; практично *застосовувати* сучасний теоретико-методологічний інструментарій, концепції та підходи для аналізу сучасного стану, ризиків та викликів, що виникають у процесі публічноуправлінської діяльності, розробляти засоби забезпечення практичної реалізації нормативно-правових актів у сфері публічного управління та адміністрування; *розробляти* та *обґрунтовувати* авторську позицію щодо елементів наукової новизни власного дисертаційного дослідження у частині адаптування сучасних концепцій та парадигм публічного управління та адміністрування.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

- З'ясувати та модифікувати концепції публічного управління у предметній сфері власного дослідження, формувати авторську позицію
- Демонструвати власні наукові результати в усній та письмовій формах, ідентифікувати термінологію з публічного управління та адміністрування
- Показувати *розуміння* основ існуючих парадигм публічного управління, вміння *критично аналізувати* тенденції розвитку парадигм публічного управління та концептуальні основи взаємодії методів, принципів та функцій публічного адміністрування в публічному управлінні
- Демонструвати *розуміння* методологічних засад, ключових ознак і проблемного поля публічного управління та адміністрування, здатність *застосовувати* концептуальні підходи у сфері публічного управління та адміністрування під час реалізації професійної діяльності
- Ідентифікувати особливості правореалізації у сфері публічного управління та адміністрування
- Демонструвати *знання*: вітчизняного досвіду публічного управління, його генези, закономірностей виникнення, функціонування та розвитку в Україні різних систем публічного управління, передумов та наслідків їх реформування, взаємозв'язку між системою управління державою та розвитком українського суспільства, його залежність від впливу сукупності об'єктивних і суб'єктивних, внутрішніх і зовнішніх чинників, конкретних історичних умов, основних тенденцій сучасного розвитку публічного управління
- Показувати *розуміння* процесу еволюції публічного управління, її закономірностей та сучасних тенденцій, чинників історичної обумовленості засобів управління, причини і напряду еволюції публічного управління, системного бачення проблем публічного управління
- Виокремлювати тенденції розвитку публічного управління в Україні у контексті інституціональних трансформацій, світової динаміки, реалізації цілей сталого розвитку
- Ідентифікувати моделі еволюційного ціннісно-орієнтованого розвитку
- Генерувати інноваційні ідеї у сфері публічного управління та адміністрування, розуміти завдання публічного управління та адміністрування на сучасному етапі реформування системи державного управління в Україні
- Впроваджувати сучасний теоретико-методологічний інструментарій, концепції та підходи для аналізу сучасного стану, ризиків та викликів, що виникають у процесі публічноуправлінської діяльності
- Розробляти засоби забезпечення практичної реалізації нормативно-правових актів у сфері публічного управління та адміністрування

4. Структура курсу

Тиждень	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
Змістовий модуль 1. Публічне управління та адміністрування: парадигми та концепції				
1	Вступ до курсу Мета, завдання, результати Політика курсу Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання	Лекція	Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення заліку	–
	Тема 1. Проблеми формування понятійно-категоріальної системи публічного управління		Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	1. Концепції публічного управління			
1	1.1. Проблеми формування понятійно-категоріальної системи публічного управління	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-5
2	1.2. Роль держави у розвитку патріотизму	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	–

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
Змістовий модуль 1. Публічне управління та адміністрування: парадигми та концепції				
			Спеціалізовані веб-ресурси	
3	1.3. Національна ідея як концепт публічного управління	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
4	1.4. Модернізація публічного управління: загальні положення та сучасні парадигми	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
5-8	Презентація результатів виконання індивідуального завдання «Розроблення проєкту одного з елементів наукової новизни власного дисертаційного дослідження у частині концепцій та парадигм публічного управління»	Практичне заняття	Презентації здобувачів	0-40
	2. Методологія публічного управління: закономірності, принципи, функції, методи			
9-10	2.1. Закономірності, принципи, функції, методи публічного управління	Лекція Практичне заняття	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
11-12	2.2. Підходи в публічному управлінні	Лекція Практичне заняття	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
13-14	2.3. Технології публічного управління	Лекція Практичне заняття	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
Змістовий модуль 2. Інституціоналізація публічного управління та адміністрування				
	Осмилення історичного досвіду державно-управлінської діяльності			
15	3.1. Європейський контекст організації управління в Україні у IX – XVIII ст. Організація державного управління на українських землях наприкінці XVIII - на початку XX ст.	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
16	3.2. Проблеми управління в умовах відновлення Української державності 1917 – 1920 рр. Практика державно-управлінської діяльності в Українській РСР	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
17	3.3. Становлення державного управління незалежної України	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
18-20	Практичні заняття: Еволюція публічного управління в Україні (за темою дисертаційного дослідження)	Практичне заняття	Презентації здобувачів	0-40
21-26	Тема 13 – 16. Право в публічному управлінні: теоретичні та методологічні засади			
	4.1. Методологія публічно-правових досліджень.	Лекція Практичне заняття	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	4.2. Правова ініціатива органів публічного управління	Лекція Практичне заняття	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	4.3. Нормативно-правове забезпечення галузевого публічного управління	Лекція Практичне заняття	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
26	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Лекція	Силабус	–
	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Практичне заняття	ККР для проведення заліку Анкети у MS Forms	–

Індивідуальні завдання:

Есе 1. Концептуальний підхід до здійснення наукового дослідження.

Завдання:

1. Поміркуйте, на основі яких концепцій Ви формулюєте предмет, об'єкт та головні завдання Вашого дослідження. Для підтвердження поставлених завдань опишіть концептуальну схему Вашого дисертаційного дослідження.

2. Сформулюйте мету та завдання Вашого дослідження.

3. Охарактеризуйте понятійно-категорійний апарат Вашого дослідження.

4. Презентуйте колегам складові Вашого дослідження.

Критерії оцінювання: викладач – макс. 14 балів (оригінальність (7), повнота обґрунтування (7));

Презентація і захист під час контрольного заняття 1.

викладач – макс. 5 балів (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3));

peer-assessment – макс. 5 (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3)).

Есе 2. Місце методів публічного адміністрування у дисертаційному дослідженні.*Завдання:*

1. Визначте наукові завдання Вашого дослідження, що містять аналіз методів публічного адміністрування у визначеній сфері дослідження.

2. Сформулюйте елементи наукової новизни Вашого дослідження, які стосуються методів публічного адміністрування.

3. Презентуйте колегам складові Вашого дослідження, що містять аналіз методів публічного адміністрування.

Критерії оцінювання: викладач – макс. 13 балів (оригінальність (7), повнота обґрунтування (6));

Презентація і захист під час семінарського заняття 2.

викладач – макс. 5 балів (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3));

peer-assessment – макс. 5 (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3)).

Есе 3. Місце парадигми публічного управління у дисертаційному дослідженні.*Завдання:*

1. Визначте наукові завдання Вашого дослідження, що містять аналіз парадигми публічного управління.

2. Сформулюйте елементи наукової новизни Вашого дослідження, які стосуються парадигми публічного управління.

3. Презентуйте колегам складові Вашого дослідження, що містять елементи парадигми публічного управління.

Критерії оцінювання: викладач – макс. 13 балів (оригінальність (7), повнота обґрунтування (6));

Презентація і захист під час контрольного заняття 3. викладач – макс. 5 балів (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3)); peer-assessment – макс. 5 (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3)).

Есе 4. Еволюція публічного управління в Україні (за темою дисертаційного дослідження).*Завдання:*

1. Визначте наукові завдання Вашого дослідження, що містять аналіз передумов формування публічного управління у предметній сфері Вашого дослідження.

2. Сформулюйте елементи наукової новизни Вашого дослідження, які стосуються еволюції публічного управління.

3. Презентуйте колегам складові Вашого дослідження, що містять елементи еволюції публічного управління.

Критерії оцінювання: викладач – макс. 13 балів (оригінальність (7), повнота обґрунтування (6));

Презентація і захист під час контрольного заняття 4. викладач – макс. 5 балів (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3)); peer-assessment – макс. 5 (якість презентації (2) та відповідей на запитання (3)).

Контрольні роботи (2 год.)

Тема	Завдання	Критерії оцінювання
КР № 1. Обґрунтування переліку документів міжнародних організацій захисту прав людини, що є релевантними проблематиці дисертаційного дослідження	Обґрунтуйте перелік документів міжнародних організацій у сфері прав людини, що є релевантними проблематиці дисертаційного дослідження. Завантажте електронну версію на корпоративний classroom.google.com. Презентуйте колегам під час семінарського заняття	викладач – макс. 20 балів (оригінальність(5), повнота обґрунтування (10), дотримання академічної доброчесності (5))
КР № 2. Розроблення проекту одного з елементів наукової новизни власного дисертаційного дослідження	Визначте відповідне наукове завдання дисертації. Ознайомитесь із прикладами формулювання наукової новизни у здійснених раніше дисертаційних дослідженнях. Запропонуйте авторський підхід до механізму адаптування обраних підходів до предметної галузі власного дослідження.	викладач – макс. 20 балів (оригінальність(5), коректність застосування наукових методів пізнання (5), коректність формулювань (5), дотримання академічної доброчесності (5))

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 8-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *участі у дискусіях* під час інтерактивних лекцій, виконанню та *презентації результатів трьох індивідуальних завдань*, зміст яких описано у розділі 4 (участь у дискусіях та презентація результатів окремих завдань оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НРК (доктор філософії)» (див. «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів

за окремими темами та завданнями див. у табл. розділу 4). Загалом за участь у дискусіях і захист результатів виконання трьох індивідуальних завдань отримується **максимум 60 балів**.

Практичні роботи (індивідуальні і командні завдання, розподіл балів див. у табл. розділу 4) виконуються під час практичних занять (презентація результатів окремих завдань оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 8-го кваліфікаційного рівня за НПК (доктор філософії)) (див. «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів за окремими темами та завданнями див. у табл. розділу 4). При несвоечасному здаванні практичної роботи оцінка знижується вдвічі. У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 40 балів**.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
60	40	100

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (екзамен)** під час сесії. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконаних індивідуальних завдань (дві практичні роботи), він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Екзамен проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **60 тестових завдань** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**разом 60 балів**) та **10 тестових завдань** з практичної частини, кожне з запитань оцінюється максимум у 4 бали (**разом 40 балів**), причому:

- 4 бали – відповідність еталону;
- 3 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкриті;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за відкриті та закриті тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»: http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватися дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здобувачі вищої освіти має право на зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті, за окремими темами або видами навчальної активності із попереднім погодженням з викладачем дисципліни та гарантом освітньої програми. Визнання результатів здійснюється за наявності відповідних сертифікатів.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Методичне забезпечення

1. Концептуальні засади публічного управління та адміністрування : метод. рек. до вивчення дисципліни [Електронне видання] / Н. А. Липовська, І.В. Шпекторенко, В.В. Баштанник, Л.Л. Прокопенко. Дніпро : НТУ «ДП», 2022. 30.

2. Методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни «Еволюція публічного управління: закономірності та сучасні тенденції» / уклад. Л.Л. Прокопенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2020.

Нормативні акти

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. зі змінами та доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV з змінами та доповненням / URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Закон України «Про національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII з змінами та доповненням URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
4. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 № 5207-VI URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5207-17_4
5. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Базова

8. Абраменко П.О. Публічне адміністрування: курс лекцій. Харк. нац. аграр. ун-т. Х.: ХНАУ, 2014. 291 с.
9. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : навчальний посібник. К. : ВПЦ АМУ, 2011. 444 с.
10. Борейко А. Конституційно-правовий механізм захисту прав особи: поняття та сутність. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. Правознавство. 2019. Т. 24. Вип. 2(35). С. 58-65.
11. Гончаров В. Презумпція про права людини та презумпція конституційності нормативних актів. Право України. 2015. № 2. С. 175-185.
12. Дзюндзюк В.Б., Мельтюхова Н.М. та ін. Публічне адміністрування в Україні: навч. посібник. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. 306 с.
13. Державне управління: підручник: у 2 т. / [ред. кол. : Ю. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) та ін.]. Київ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
14. Енциклопедія державного управління: у 8 томах/ Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. К.: НАДУ, 2011.
15. Історія державного управління / кол. авт. ; за заг. ред. чл.-кор. НАН України, проф. В.С. Загорського, проф. О.Я. Красівського, доц. О. Ю. Мороза. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 368 с.
16. Історія державного управління в Україні : навч. посіб. / Л. М. Усаченко, В. І. Тимцуник. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. 292 с.
17. Кравченко В. В., Бородін Є. І., Квітка С. А. Місцеве самоврядування в системі публічного управління : навч. посіб. у схемах. Дніпро : ГРАНІ, 2018. 148 с.

18. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. (2022). Методологія публічного управління як система: теоретичні та практичні аспекти. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 29. С. 7-12.
19. Куйбіда В. С., Шпекторенко І. В. (2022). Методологія публічного управління: аспекти її структури, співвідношення, взаємозалежності законів, закономірностей та функцій управління. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 28. С. 14-18.
20. Менеджмент для публічної влади: навч. посіб.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. П. Бутка. Ніжин : ТОВ «Видавництво «АспектПоліграф», 2011. 360 с.
21. Методологія публічного управління : навч. посіб. / уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 120 с.
22. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.
23. Нелін О. Конституційний механізм захисту основних прав і свобод людини і громадянина в правовій доктрині України. Юридична Україна. 2016. № 5-6. С. 9-14.
24. Основи публічного адміністрування : посіб. для підготовки до іспиту / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін. ; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків : Право, 2016. 128 с.
25. Право в публічному управлінні : навч. посіб. / В. Баштанник, А. Новак, Ф. Рагімов [та ін.] ; за заг. ред. В.В. Баштанника. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 408 с.
26. Публічне управління: термінологічний словник / уклад.: В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.Є. Петроє та ін. : за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.Є. Петроє. К.: НАДУ, 2018. 224 с.
27. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606 с.
28. Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток: [монографія] / [Алексєєв В. М. та ін.; за заг. ред. Толстоухова А. В., Нижник Н Р., Гончарук Н. Т.]; Секретаріат Каб. Міністрів України. Д.: Монолит, 2010. 400 с.
29. Троян Я. Інститут забезпечення конституційних прав і свобод: поняття, основні ознаки. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 6. С. 210-215.
30. Управління змінами в публічному адмініструванні : навч. посіб. / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко, Т. В. Маматова [та ін.] ; за наук. ред. Ю. П. Шарова. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2012. 148 с.
31. Управління стратегічним розвитком об'єднаних територіальних громад: інноваційні підходи та інструменти : монографія / С. М. Серьогін, Ю. П. Шаров, Є. І. Бородін, Н. Т. Гончарук [та ін.] ; за заг. та наук. ред. С. М. Серьогіна, Ю. П. Шарова. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2016. 278 с.
32. Шуміло І.А. Міжнародна система захисту прав людини. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «ФОП Голембовська О.О», 2018. 168 с.
33. Юзефів А. Конституційні гарантії забезпечення прав і свобод людини й громадянина. Порівняльно-аналітичне право. 2018. № 1. С. 74-77.

34. Ястремська О. М., Л.О. Мажник. Публічне адміністрування : навчальний посібник. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 132 с.

Допоміжна

35. Амосов О. Ю., Гавкалова Н.Л. Моделі публічного адміністрування (архетипова парадигма). Публічне управління: теорія та практика : збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. Х. : Вид-во "ДокНаукДержУпр". Спеціальний випуск. Червень, 2013. С. 6–13.
36. Битяк Ю.П. Напрями розвитку системи державного управління та її правове забезпечення. Теорія та практика державного управління. 2014. Вип. 4 (47). С.1-11.
37. Громадівська модель самоврядування в Україні : колективна монографія / Кол. авт. ; за заг. ред. Проф. Ю.М. Бардачова, І.П. Лопушинського, Р.М. Плюща. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2019. 708 с.
38. Гуманізація публічної служби в Україні: науково-практичні засади : колект. моногр. / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська [та ін.]; за заг. ред. С. М. Серьогіна Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015. 253 с.
39. Державна служба / підручник: у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю.В.Ковбасюк (голова), О.Ю. Оболенський (заст. голови), С.М.Серьогін (заст. голови), [та ін.]. К.; Одеса : НАДУ, 2013. Т.2. 348 с.
40. Колесникова К. О. Публічне адміністрування в Україні: огляд літературних джерел. Теорія та практика державного управління. 2013. № 3. С. 1–8.
41. Косінов С. Народ як первинний суб'єкт здійснення контролю над публічною владою. Право України. 2013. № 10. С. 178– 184.
42. Косінов С. Демократичні засади та цінності в організації публічної влади. Вісник академії правових наук України. 2013. № 3. С. 128–134.
43. Куйбіда В. С., Шпекторенко І.В. Професійна мобільність та проблеми професіоналізації персоналу публічного управління : моногр. Київ : НАДУ, 2018. 256 с.
44. Культура й етика в публічному адмініструванні : наук. розробка / С. М. Серьогін, О. В. Антонова, І. І. Хожило та ін. К. : НАДУ, 2010. 40 с.
45. Липовська Н. А., Письменний І.В. Етос державної служби України: теоретико-емпіричні аспекти. Аспекти публічного управління. 2015. Вип. 10(24). С. 5 – 11.
46. Липовська Н.А. Суспільні трансформації як складова державно-управлінських реформ: інституціональний вимір. Державне управління та місцеве самоврядування: Збірник наукових праць. Вип. 2(33) / 2017. С.27 – 33.
47. Макаренко О. М. Історія державності як фактор державотворення в Україні. Теорія та практика державного управління. 2015. Вип. 2 (49). С.1–7.
48. Малий І. Й. Генеза публічного управління і адміністрування в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 24. С.17-21.
49. Нариси історії державної служби в Україні / [О. Г. Аркуша, Є. І. Бородін, С. В. Віднянський та ін. ; редкол. : С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.] ; Голов. упр. держ. служби України ; Ін-т історії України. Київ : Ніка-Центр, 2008. 536 с.
50. Про стан розвитку громадянського суспільства в Україні : аналіт. доповідь / [Яблонський В. М., Балакірева О. М., Бондар Т. В. та ін.]; за заг. ред. О. А. Корнієвського. К. : НІСД, 2017. 56 с.

51. Публічна служба: системна парадигма : колект. моногр. / С. М. Серьогін, Є. І. Бородин, Н. А. Липовська [та ін.]; за заг. ред. С. М. Серьогіна. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 270 с.
52. Серьогін С.М. Відновлення довіри до органів публічної влади як умова успішності реформ в Україні. Аспекти публічного управління. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015. № 4 (18) квітень 2015. С. 62 – 66.
53. Шпекторенко І., Бородин Є. Структура та методологія управлінської діяльності. Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. ДРІДУ. Вип. 3 (38). 2018. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2018. С. 46 – 52.
54. Шпекторенко І. Евристичні можливості блокового підходу у формуванні структури управлінської діяльності публічного службовця. Аспекти публічного управління. 2019. Т. 7. № 11. С. 38-48.
55. Шпекторенко І. Профілювання посадових компетенцій державних службовців на основі функцій управління та державного управління. Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. ДРІДУ. Вип. 3 (26). 2015. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2015. С. 266-275.
56. Щербакова Ю. Е. Цінності об'єднаної Європи : монографія. К. : ВЦ «Академія», 2014. 208 с.
57. Червякова О.В. Перехід від державного до публічного управління в умовах розвитку громадянського суспільства в Україні. Публічне урядування. 2016. № 3. С. 198-206. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pubm_2016_3_21.
58. У кігтях двоголавих орлів. Творення модерної нації. Україна під скіпетрами Романових і Габсбургів / Авт. кол.: А.Галушка, І.Гирич, І.Глизь, В.Масненко, І.Монолатій, Ю.Присяжнюк, С.Шамара, В.Шандра. Харків, 2016.
59. Lypovska N. Categorical Analysis of the “Mechanism” Definition in Public Administration / Oleksandr Radchenko, Natalia Lipovska // Scientific journal “The World of Politics, Society, Geography” listed in the register of Polish newspapers and magazines under the number 500 decision of the District Court of the City of Slupsk NsRej 5/16 from August 23, 2016. С. 18 – 25.
60. Cranston Maurice. Human Rights: Real and Supposed. Political Theory and the Rights of Man [edited by D. D. Raphael]. Bloomington: Indiana University Press, 1967. Pp. 43-51.
61. Clapham, A. Human Rights: A Very Short Introduction. Oxford: Oxford University Press, 2017. 193 p.
62. Donnelly, J. Universal Human Rights in Theory and Practice. 2d ed. Ithaca, New York: Cornell University Press, 2017. 290 p.
63. History of the League of Nations (1919-1946). URL: [https://www.unog.ch/80256EDD006B8954/\(httpAssets\)/36BC4F83BD9E4443C1257AF3004FC0AE/%24file/Historical_overview_of_the_League_of_Nations.pdf](https://www.unog.ch/80256EDD006B8954/(httpAssets)/36BC4F83BD9E4443C1257AF3004FC0AE/%24file/Historical_overview_of_the_League_of_Nations.pdf).
64. Joseph S., Kyriakakis S. The United Nations and human rights. Research handbook on international human rights law / ed by S. Joseph, A. McBeth. Cheltenham, UK ; Northampton, MA : Edward Elgar, 2010. Pp. 1–35.

65. Верховна Рада України: офіційний веб-портал. URL: <http://rada.gov.ua/>
66. Громадянське суспільство і влада : урядовий інформаційно-комунікаційний ресурс. URL: <http://civic.kmu.gov.ua>.
67. Координаційна рада з питань розвитку громадянського суспільства при Президентові України. URL: <http://civil-rada.in.ua>.
68. Президент України: офіційне Інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>
69. Кабінет Міністрів України: офіційний веб-портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
70. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
71. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>
72. Ресурсний центр «Гурт». URL: <https://gurt.org.ua/>
73. Центр політико-правових реформ. URL: <http://www.pravo.org.ua/>.
74. CIVICUS – World Alliance for Citizen Participation (Світовий альянс для участі громадян). Accesses mode : <http://www.pgexchange.org/>.
75. Dr. Clare W. Graves Website Accesses mode : <http://www.clarewgraves.com/>.
76. European CAF Resource Centre – EIPA. Accesses mode : <https://www.eipa.eu/portfolio/european-caf-resource-centre/>.
77. Knowledge Hub. Access mode : <https://knowledgehub.local.gov.uk>.
78. Mystery Shopping Providers Association Europe (MSPA Europe). Access mode <http://www.mspa-eu.org/en/news.html>.
79. Publicservice Europe. Accesses mode : <http://www.publicserviceeurope.com/>.
80. United Nations iLibrary. URL: <https://www.un-ilibrary.org/>
81. Європейський Суд з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int>
82. Сайт Верховної Ради України (законодавство). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main>
83. Сайт журналу «Право України». URL: <http://pravoua.com.ua/>
84. Головний правовий портал України. URL: <http://www.ligazakon.ua/>
85. Національна бібліотека України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>